

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s

N:o 8/1950. framställning till Ålands landsting med förslag
till landskapslag angående allmän trafikstadga
för landskapet Åland.

Genom tillkomsten av landskapets nya motorfordonslag (9/49)
blev även frågan om revidering av landskapets vägtrafikstadga
aktuell. Visserligen ingå i vägtrafikstadgan bestämmelser om samt
liga vägfarande och icke blott om motorfordon, men med den ut-
veckling särskilt motorfordonstrafiken tagit sedan Landstinget år
1931 antagit nugällande trafikstadga för landskapet (6/31) är det
uppenbart, att trafikstadgan icke mera förmår tillfredsställande
fylla sin uppgift. En förnyelse är desto mera på sin plats, som
i trafikstadgan hänvisas till tidigare gällande motorfordonslag i
landskapet. Anseende tidpunkten därtill lämplig, har landskaps-
nämnden uppgjort förslag till ny allmän trafikstadga för landskapet
Förslaget, som i det stora hela bygger på riksförordningarna den
30 december 1937 (490/37) och den 12 juni 1947 (482/47), är inde-
lat i sex kapitel med inalles 16 paragrafer. Första kapitlet in-
nehåller blott ett stadgande om landskapslagens tillämpning. Med
avvikelse från nugällande bestämmelser tillämpas landskapslagen

förutom beträffande trafik å allmän väg, gata och annan allmän plats samt enskild väg även beträffande trafik å is, vilket är i konformitet med stadgandet i 1 § av landskapslagen om trafik med motorfordon. Stadgandet i 2 §, som utgör andra kapitlet, föreskriver, att varje vägfarande skall iakttaga all den omsorg och varhet, som till förekommande av olycksfall, är av nöden. Hänsyn bör tagas till annan vägfarande och vid vägen boendes trygghet. Vägfarande bör uppmärksamma och beakta vid väg uppställda trafikmärken samt efterkomma polismans anvisningar till trafikens ordnande samt stanna på av polisman givet tecken. För andra vägfarande än gående finnes bestämmelser i tredje kapitlet. Vägfarande skall vid möte med annan vägfarande hålla till höger och i nöd saktas farten. På mjuk väg och vid smutsigt väglag skall fordons fart så nedbringas, att annan vägfarande eller fotgängare utsättes för smutsstänk. Högra delen av vägen skall i allmänhet hållas, och i vägkurva, trafikledskorsning, å backkrön och även annorstädes, där utsikten är skyddad, skall vägfarande färdas så nära högra vägkanten som möjligt samt vid behov giva ljud- eller ljussignal, om fordonet är försett med dylik anordning. Enär ljudsignals avgivande vid framförande av motorfordon i stad, tät

befolkat bosättningscentrum på landet och tätbebyggt område i by i allmänhet icke är tillåtet, har ett hänvisande till landskapslagens om trafik med motorfordon stadgande därom ansetts lämpligt att införa här. Huru förfaras skall, då vägen är så smal, att någondera av mötande är tvungen att vika, samt då bro är så trång att någondera måste vänta, stadgas i 4 §, som är likalydande med 4 § i nugällande vägtrafikstadga. Vid omkörning av vägfarande, som färdas i samma riktning, bör lämplig signal givas av den omkörande, varvid den framförvarande bör giva tillkänna, att signalen uppfattats, vika till höger och sakta farten.

Den omkörande skall iakttaga stor försiktighet och får återföra sitt fordon till högra sidan, då han förvissat sig om, att så kan ske utan risk eller olägenhet för den omkörda. Vid annalkande av annat fordon, i vägkorsning, på smal bro, i vägkurva, där utsikten är skyddad, å backkrön samt uti uppförs- och utförsbacke ävensom å plats, där till följd av terrängens beskaffenhet fara kan hota, är omkörning förbjuden. Detta är även fallet, då omkörning icke kan ske utan överskridande av för fordon tillåten maximi-hastighet. Fordon, som färdas efter ett annat sådant, får ej föras så nära det framförvarande, att, om detta stannas, fara för

131
påkörning föreligger.

Fordon skall å allmän trafikled stannas så nära högra vägkante som möjligt. Lämnas fordon under mörker stående å väg, skall det samma vara försett med belysnings- eller reflexanordningar, som utsända eller reflektera ljus såväl framåt som bakåt. Fordon får ej stannas, där trafikleden är trång, i kurva, vägkorsning, backkrön, backsluttnig eller annorstädes, där utsikten framåt eller bakåt är skymd.

Förkörsrätt tillkommer i trafikledskorsning fordon å väg eller gata, som av landskapsnämnden eller i Mariehamn av magistraten på framställning av stadsstyrelsen förklarats för huvudväg. Den, som från kommunalväg, byväg, enskild väg kommer till landsväg, eller från gårdsplan till trafikled, skall iakttaga särskild varsamhet och giva företräde åt den, som färdas å landsvägen eller trafikleden. I andra fall skall i korsning den vägfarande, som befinner sig till höger, passera först, men äger maskindrivet fordon förkörsrätt framom annat fordon.

Vid ändring av färdriktning skall förare av fordon ange sin kurs med användning av riktningsvisare, då sådan är föreskriven, annars genom utsträckning av hand. Vid saktande fart eller stan-

135
nande skall genom lämpligt tecken bakomfärdande i god tid varskos.

Då last eller del därav sträcker sig utöver belysningsanordning å fordon, skall å den utskjutande delens ända vara anbragt ett tygligt skönjbart tygstycke eller, när belysningsanordning bör vara tänd, en lykta med rött sken eller en reflektor.

Vägfärande skall ovillkorligen stanna och lämna passage åt ambulansbil, polisbil i brådskande tjänsteärenden samt brandbil på väg till brandplats, vilka fordon vid sådan färd skola använda ljudsignalapparat med gäll ton. Vägfärande skall även giva fri plats att passera åt likprocession.

Fjärde kapitlet innehåller särskilda bestämmelser om cyklar.

Dessa skola vara försedda med ringklockan, och nedre delen av bakhjulets stänkskärm skall vara vitmålad. Vid färd med cykel i mörker skall denna föra lykta med vitt sken, och cykeln skall baktill vara försedd med "kattöga", som vid belysning återkastar rött sken. Å för en person avsedd cykel får blott en fullvuxen person färdas. Person, som fyllt 16 år, får medtaga på "pakethållare" eller annan särskild anordning, ett högst 10 år gammalt barn. Cyklande skall hålla bägge fötterna på pedalerna samt åtminstone ena handen på styrstången. Cyklande få icke åka två eller flera

133
133
i bredd på smal körbana eller, där trafiken är livlig, ej heller där utsikten är skyddad eller ett annat fordon nalkas. Tillåtet är ej heller, att cyklande fattar tag i ett annat fordon och låter sig dragas av detta.

Om fotgängare stadgas i femte kapitlet. Gångare skall hålla sig på gångbana, där sådan finnes, annars på högra sidan av vägen. Försiktighet skall iakttagas vid beträdande av körbana samt i vägkorsningar. Gående skall icke onödigtvis uppehålla sig på körbana eller på annat sätt förhindra trafiken med fordon. Då fordon närmar sig, skall gående hålla sig så nära högra vägkanten som möjligt och låta fordonet passera. Där särskilt övergångsställe över körbana finnes, skall gående använda detta, men finnes ej sådant, skall passerandet över körbana ske vinkelrätt.

Sjätte kapitlet innehåller särskilda föreskrifter, bl.a. straffstadgande för brott emot landskapslagens bestämmelser.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden förelägga

Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående allmän trafikstadga för landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Landskapslagens tillämpning.

1 §.

137
Denna landskapslag gäller all trafik å allmän väg, gata och annan allmän plats, så ock å is och enskild väg, som allmänt befares.

2 kap.

Bestämmelser för samtliga vägfarande.

2 §.

Varje vägfarande skall iakttaga all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall är av nöden. Han skall taga hänsyn till annan vägfarandes och dens trygghet, som bor eller uppehåller sig vid vägen, så ock beakta vid väg uppställda trafikmärken samt efterkomma polismans anvisningar till trafikens ordnande och stanna, så snart polisman därtill giver tecken.

3 kap.

Bestämmelser för andra vägfarande än gående.

3 §.

Det åligger vägfarande att vid möte med annan vägfarande hålla till höger och tillika i nödig mån sakta farten.

På mjuk väg eller vid smutsigt väglag skall fordons hastighet så nedbringas, att aman vägförande eller fotgängare ej utsättes för smutsstänk.

Där körbanans bredd och beskaffenhet det tillåta, skall högra delen av vägen användas.

I vägkurva, trafikledskorsning, vid uppstigning å backkrön och annorstädes, där utsikten är skymd, skall vägförande färdas så nära högra vägkanten som möjligt och, om fordonet är försett med ljud- eller ljussignalanordning, vid behov giva lämplig signal.

Angående ljudsignals avgivande vid framförande av bil eller annat motorfordon i Mariehamn och tätbefolkat bosättningscentrum på landsbygden samt i tätbebyggt område i by stadgas i landskapslagen om trafik med motorfordon.

4 §.

Är vägen så smal, att någondera av de mötande är tvungen att vika av från vägen, vike ridande för åkdon, cykel för annat fordon, kärra för vagn, mindre vagn för större, tomt fordon och fordon med färdande för lass och mindre lass för större. Vid trång bro vänte den, som först med tecken eller tillrop blivit varskodd, tills den andra kommit över. Är väg i backe så smal, att passe-

rande å själva vägen icke är möjligt, skall den, som färdas uppför, antingen stanna nedanför backen eller draga sig tillbaka till lämpligt mötesställe. Är väg annorstädes så smal, att någondera är tvungen att draga sig tillbaka, skall den stryka bakåt, som har den kortare sträckan eller eljest lättare kan göra det.

5 §.

Vill vid färd i samma riktning den bakom färdande företaga omkörning, give det medelst ljud- eller ljussignal eller på annat lämpligt sätt till känna, varvid den framförvarande bör på lämpligt sätt låta förstå, att signalen uppfattats, samt vika till höger och sakta farten, så att den omkörande utan olägenhet kan passera.

Den omkörande skall iakttaga särskild försiktighet vid omkörningen och får icke återföra sitt fordon till högra sidan av vägen, innan han förvissat sig om, att detta kan ske utan risk eller olägenhet för det omkörda fordonets färd. Omkörning vare förbjuden, då mötande fordon är i annalkande, samt i vägkorsning å smal bro, i vägkurva, där utsikten är skymd av träd, byggnader eller andra dylika hinder, så ock å backkrön och backsluttning

141
140
samt i brant utförsbacke och annorstädes, där till följd av terrängens beskaffenhet fara kan hota.

Omkörning vare förbjuden, där den ej kan ske utan överskridande av den för fordonet tillåtna maximihastigheten.

Fordon må ej föras så nära framförvarande fordon, att därest detta stannas, fara för påkörning är för handen.

6 §.

Stannas fordon å allmän trafikled, skall det placeras så nära högra kanten av vägen som möjligt. Under mörker skall fordon, som lämnas stående å väg, vara försett med belysnings- eller reflexanordningar, som utsända eller reflektera ljus såväl framåt som bakåt.

Fordon må ej stannas, där trafikleden är trång, ej heller i kurva eller vägkorsning eller å backkrön eller backsluttnings eller ock annorstädes, där utsikten framåt eller bakåt är skymd.

7 §.

Förkörsrätt i trafikledskorsning tillkommer den, som färdas å väg eller gata, som av landskapsnämnden eller, i fråga om Mariehamns stadsområde, på stadsstyrelsens framställning av magistraten förklarats för huvudled. Å väg, som leder till huvudled, skall på

141
lämpligt avstånd från korsningen finnas anbragt ett korsningen angivande varningsmärke.

Den, som från kommunalväg, byväg eller enskild väg kommer till landsväg eller från gårdsplan till trafikled, skall iakttaga särskild varsamhet och giva företräde åt den, som färdas å landsvägen eller trafikleden.

I andra än i 1 och 2 mom. nämnda fall skall i korsning den vägfärande, som har annan på sin högra sida, låta denna först passera korsningen, dock att maskindrivet fordon äger förkörsrätt framom annat fordon.

Där polisman leder trafiken, skall hans teckengivning åttlydas.

8 §.

Vid ändring av färdriktning skall förare med användning av riktningsvisare, där sådan är föreskriven, eller annars genom utsträckning av högra eller vänstra handen i god tid angiva, vilken kurs han ämnar taga. Förare, som ämnar sakta farten eller stanna, skall genom att höja hand eller på annat lämpligt sätt i god tid därom varsko bakom kommande fordon.

Sträcker sig last eller del därav utöver belysningsanordningen baktill å fordonet, skall å den utskjutande delens ända vara

anbragt ett tydligt dkönjbart tygstycke eller, när belysningsanordning bör vara tänd, en rött sken visande lykta eller reflektor.

9 §.

Vägförande bör ovillkorligen stanna sitt fordon och lämna passage för bil, varmed sjuk transporteras, och polisbil, som användes vid färd i brådskande tjänsteärende, så ock för bil, som för brandväsendets räkning användes vid färd till brandplats. Härvid må å nämnda fordon signalapparat med gäll ton användas.

Vägförande skall ock lämna likprocession fri plats att passera.

4 kap.

Särskilda bestämmelser för cyklar.

10 §.

Å cykel skall föras ringklocka eller annan lämplig signalapparat, och åtminstone nedre delen av bakjulets stänkskärm bör vara vitmålad.

Vid cykelåkning under mörker skall cykeln vara framtill försedd med lykta, som utsänder vitt sken, och baktill med reflexanordning, som vid belysning återkastar rött sken.

Bländande ljus må icke å cykel begagnas å väg, där tillfredsställande belysning är anordnad, eller vid möte med annan vägförande

än gående.

11 §.

Två eller flere personer må icke färdas å cykel, som är avsedd för en person. Dock må, där särskilda anordningar härför å cykeln vidtagits, person, som fyllt sexton år, medföra ett högst tio år gammalt barn.

Det åligger cyklande att hålla båda fötterna på pedalerna samt åtminstone ena handen på styrstången.

12 §.

Cyklande må ej å körbana färdas i bredd, där körbanan är smal eller trafiken livlig eller utsikten skymd eller då annat fordon nalkas.

Cyklande skall, där cykelbana finnes, använda denna.

Cyklande må ej i trafiken fatta tag i annat fordon eller eljest låta sig dragas.

5 kap.

Särskilda bestämmelser för gående.

13 §.

Gående skall, där gångbana finnes, använda denna. Finnes ej gångbana anordnad, skall gående använda högra kanten av vägen.

144
Vid möte å gångbana skola de mötande hålla till höger.

Finnes cykelbana, men ej gångbana, skall cykelbanan användas av gående.

Det åligger gående att iakttaga särskild försiktighet vid be-
trädande av körbana samt i vägkorsningar. Gående må ej genom att
onödigtvis uppehålla sig å körbana eller på annat sätt hindra el-
ler försvåra trafiken med fordon. Då fordon nalkas, skall gående
genom att hålla sig så nära högra kanten av vägen som möjligt
lämna fordonet tillfälle att passera.

Vid passerande över körbana skall gående, där särskilt övergångs-
ställe finnes, använda detta. Annorstädes bör gående i allmänhet
passera vinkelrätt över körbana.

6 kap.

Särskilda föreskrifter.

14 §.

Den, som bryter mot denna landskapslag straffes med högst femtio
dagsböter.

15 §.

Med avseende å trafik i Mariehamn skola utom vad i denna land-
skapslag är stadgat, bestämmelserna i vederbörligen fastställd po-

145
lisordning eller trafikstadga lända till efterrättelse, såvitt

dess bestämmelser ej stå i strid med denna landskapslag eller
landskapslagen den 5 april 1949 om trafik med motorfordon i land-
skapet Åland.

16 §.

Genom denna landskapslag upphäves Ålands landstings beslut om
antagande av vägtrafikstadga för landskapet Åland, utfärdat den
8 juli 1931.

Mariehamn den 14 februari 1950.

På landskapsnämndens vägnar.

Lantråd

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom.